

### **Лекція 8.3. Взаємодія бізнесу з територіальною громадою**

Глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року визначають, що активність приватного бізнесу, інвестиції та інновації є основними рушіями продуктивності, інклюзивного економічного зростання та створення робочих місць.

Саме приватний сектор генерує креативні підходи та інновації для подолання викликів сталого розвитку. Зокрема, бізнес створює гідні робочі місця, забезпечує доступ до якісних товарів та послуг, стимулює інновації для подолання бідності.

Все частіше взаємодія приватного сектора з громадою відбувається на засадах концепції спільної цінності, яку запропонували Гарвардські економісти Майкл Портер та Марк Крамер.

Її суть полягає в тому, що успіх компанії та суспільний добробут взаємопов'язані. Бізнесу для успіху потрібні здорові та освічені працівники, а громадам для процвітання — конкурентоспроможні бізнеси, які генерують прибуток, сплачують податки та створюють добробут.

Виділяють кілька основних способів взаємодії бізнесу з громадою. Зокрема, надання благодійної допомоги та послуг *pro bono*, корпоративна соціальна відповідальність, соціальне підприємництво та інвестиції впливу.

Благодійна допомога – це один з найпоширеніших способів участі приватного сектору в розвитку громад в Україні. Бізнес надає кошти, матеріальну негрошову допомогу чи послуги, інші ресурси для громади і, таким чином, бере участь у розв'язанні місцевих проблем.

Послуги *pro bono* або заради суспільного блага надаються добровільно та безоплатно для користі громади, особливо для тих осіб, які не мають коштів для оплати таких послуг.

Одним з найбільш поширених типів соціально відповідального бізнесу є корпоративна соціальна відповідальність, коли компанії інтегрують соціальні та екологічні питання у свою комерційну діяльність та добровільно взаємодіють із зацікавленими сторонами.

Соціальне підприємництво є бізнесом, який поєднує комерційні, соціальні та екологічні цілі. Соціальні підприємці розв'язують соціальні та екологічні проблеми у громадах. Насамперед у їхньому фокусі – це досягнення соціального ефекту коштом отриманих прибутків від бізнес-діяльності.

Інвестиції впливу або імпаکت-інвестування – це вкладання коштів в компанії, організації та фонди з наміром створити вимірюваний соціальний або екологічний вплив разом із фінансовою віддачею.

На початок 2019 року активи імпаکت-інвестування у світі склали 229 мільярдів доларів США, що приблизно вдвічі більше, ніж у 2018 році.

Виокремлюють основні принципи, за якими інвестиції впливу відрізняється від інших видів інвестицій, зокрема:

- По-перше, імпакт-інвестор розраховує на отримання фінансової рентабельності від інвестованого капіталу.

- По-друге, окрім фінансової прибутковості, імпакт-інвестор прагне досягти позитивного впливу на суспільство та навколишнє середовище.
- Наостанок, імпакт-інвестор використовує стандартизовані показники для вимірювання ефективності та звітування про соціальний чи екологічний вплив здійснених інвестицій.

В Україні існує поки що єдиний об'єкт імпакт-інвестування, який відповідає основним принципам інвестицій впливу. Це «Промприлад. Реновація» в Івано-Франківську.

В сучасних умовах бізнес несе відповідальність за свої дії перед суспільством, як і звичайні громадяни. Це називають корпоративним громадянством, коли компанія, поряд з основною економічною та фінансовою діяльністю, розв'язує соціальні, екологічні та інші актуальні для громади питання.